

Роз'яснення щодо відповідальності за порушення при поводженні з твердими побутовими відходами

ПРАВОВЕРЕГУЛЮВАННЯ ПОНЯТТЯ ТВЕРДИХ ПОБУТОВИХ ВІДХОДІВ

Культура поводження з побутовими та іншими відходами в Україні залишається на вкрай низькому рівні. Засмічення населених пунктів, лісів, регулярне виникнення стихійних звалищ, тощо, набули загрозливих масштабів.

Серед іншого, причинами таких явищ є відсутність економічних стимулів до збереження чистоти при поводженні з відходами, в першу чергу твердими побутовими. На сьогоднішній день в законодавстві України не існує чіткого визначення терміну «тверді побутові відходи» натомість у статті 1 Закону України «Про відходи» визначається загальна термінологія таких понять:

1. **відходи** - будь-які речовини, матеріали і предмети, що утворилися у процесі виробництва чи споживання, а також товари (продукція), що повністю або частково втратили свої споживчі властивості і не мають подальшого використання за місцем їх утворення чи виявлення і від яких їх власник позбувається, має намір або повинен позбутися шляхом утилізації чи видалення;

2. **побутові відходи** - відходи, що утворюються в процесі життя і діяльності людини в житлових та нежитлових будинках (тверді, великогабаритні, ремонтні, рідкі, крім відходів, пов'язаних з виробничою діяльністю підприємств) і не використовуються за місцем їх накопичення;

3. **тверді відходи** - залишки речовин, матеріалів, предметів, виробів, товарів, продукції, що не можуть у подальшому використовуватися за призначенням.

Отже, із вище наведеного можна сформулювати, що тверді побутові відходи – це відходи (залишки речовин, матеріалів, предметів, виробів, товарів, чи продукції) які утворилися в процесі життєдіяльності людини та не використовуються нею.

ВИДИ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Відповідно до статті 42 Закону України «Про відходи» особи, які винні в порушенні законодавства про відходи, несуть:

- **дисциплінарну,**
- **адміністративну,**
- **цивільну,**
- **кримінальну відповідальність.**

До дисциплінарної відповідальності притягуються особи, які у разі порушення законодавства у сфері поведінки з відходами в процесі виконання трудових обов'язків.

У такому випадку на фізичну особу застосовуються дисциплінарні стягнення у вигляді догани, або звільнення з посади які накладаються на підставі ст. 149 Кодексу України про працю України.

Адміністративна відповідальність у сфері поведінки з відходами передбачається у Главі 7 Кодексу України про Адміністративні Правопорушення. Зокрема громадяни та посадові особи можуть бути притягнуті за такі правопорушення:

- 1. псування і забруднення сільськогосподарських та інших земель: забруднення їх хімічними і радіоактивними речовинами, виробничими та іншими відходами (стаття 52 КУпАП);**
- 2. порушення вимог щодо охорони територіальних і внутрішніх морських вод від забруднення і засмічення (стаття 59 КУпАП);**
- 3. пошкодження лісу стічними водами, хімічними речовинами, шкідливими викидами, відходами і покидьками (стаття 72 КУпАП);**
- 4. засмічення лісів відходами (стаття 73 КУпАП);**
- 5. порушення правил складування, зберігання, розміщення, транспортування, утилізації, ліквідації та використання відходів (стаття 82 КУпАП).**

Складати протоколи та накладати штраф за це адміністративне правопорушення відповідно до статті 242-1 КУпАП має право Державна екологічна інспекція України та її органи на місцях, посадові особи, уповноважені на те виконавчими комітетами сільських, селищних та міських рад (частини 2 статті 255 КУпАП), а також, керуючись пункту 1 частини 1 статті 255 КУпАП, представники Національної поліції. Саме ж накладання штрафів на громадян та посадових осіб провадиться адміністративними комісіями при міській раді за протоколами, складеними уповноваженими на це посадовими особами.

Цивільна відповідальність полягає у застосуванні державного примусу до правопорушника шляхом позбавлення особи певних благ чи покладення обов'язків майнового характеру. У випадку порушення в сфері поведінки з відходами застосовуються загальні правила відшкодування шкоди, визначені у статті 69 Закону України "Про охорону навколишнього природного середовища".

Кримінальна відповідальність у випадку порушення поведінки з відходами в основному передбачена у Розділі 7 Особливої частини Кримінального кодексу України але також і окремою статтею 268 ККУ у випадку незаконного ввезення на територію України відходів і вторинної сировини чи транзит через її територію відходів або вторинної сировини без належного дозволу.

Важливо!

До порушень правил поведінки із твердими побутовими відходами належить також відсутність заключеного договору на послугу з вивезення побутових відходів незалежно від статусу споживача (фізична чи юридична особа).

З цього можна зробити висновки, що відповідальність за порушення при поведінці з твердими побутовими відходами чинним Українським законодавством передбачена у вигляді догани, штрафів, а в окремих випадках і позбавленням волі.